

LA SENYERA FEDERAL

Porta-veu de la Joventut Republicana Federal

Any II	REDACCIO: August, 14, baixos ADMINISTRACIO: Plassa Olózaga, 10, ent. No responém dels articles firmats.	Tarragona 25 Octubre de 1908	Preus de subscripció Catalunya y Nacions ibèriques, trimestre, 1'50 pts Estranger..... 2'00	Nom. 56
--------	---	------------------------------	---	---------

LA EDUCACIÓ LÁICA

Escola de 1.ª Ensenyansa

Robolledo, 4 baixos

Ensenyansa científica y racional. Clases especials de repás, reforma de lletra y preparació pera la 2.ª ensenyansa.

S'admeten recomenats y externs

Del Mestre

LA LIBERTAD

EL HURTO

—¿Que ocurre?
—Acaban de robarme una boquilla de ámbur que tenia sobre la mesa,
—¿Conoces al ladrón?
—Debió de ser uno que me refirió hace poco la mar de desventuras y terminó por pedirme una limosna.
—¿Se la diste?
—No; no me inspiran lástima hombres que pordiosean pudiendo vivir de su trabajo.
—¿Sabes que lo tiene?
—Se quejó de no haber encontrado hace tiempo en qué emplear sus fuerzas.
¿Vas á creerle?
—¿Por qué no? Están llenas las calles de jornaleros que huelgan.
—Los malos,
—Y los buenos. La crisis es grande, No se edifica y sobran millares de brazos.
—La crisis no autoriza el hurto.
—No lo autoriza, pero exige de la sociedad que socorra al que muera de hambre. Se estremece la tierra y vienen á ruina casas y pueblos; saltan de sus márgenes los ríos é inundan los valles. Suena al punto un clamoreo general por que se corra en ayuda de los que padecieron por la inundación ó el terremoto.
¿Por qué ha de permanecer muda la sociedad ante los dolores de los que sufren en apagados hogares y miseros tugurios las consecuencias de crisis que no provocaron?
—Tratas en vano de disculpar el hurto. Consentirlo es ya un crimen. No puedes blasonar de cultura la nación donde la confianza falta y la propiedad peligrada.
—¿Que harás entonces en tu presunto hurto?
—No haré; hice: Mandé que lo detuvieran y le llevaran á los tribunales.
—¿Por una boquilla de ámbur! ¿Y si luego resulta inocente?
—No á mí, sino al tribunal correspondiente averiguarlo.
—¿Y te crees hombre de conciencia? Reflexiona sobre el mal que hiciste. Has llevado la perturbación, la zozobra y la amargura al seno de una familia. Has impreso en la frente del acusado y de sus hijos una mancha indelable. Puso el

Dios de la Biblia un signo en Caín para que no le matasen; pone la justicia un signo peor en los que caen bajo su férula. Será inútil que se los manumita; los neblará eternamente la sospecha y los apartará de los otros hombres. ¡Ay de él y de los suyos si por falta de fiador entra en la cárcel! Mantenía él la lumbrera del hogar, bien trabajando, bien pordioseando; deberán ahora los hijos ir mendigando para su padre, y recibirán en no pocas puertas ultrajes por dadas. Quisiste castigar al que supones ladrón, y sin saberlo ni quererlo descargaste la mano ee séres que ningún mal te hicieron.

—¿Debo, pues, consentir que me roben?

—Te diré lo que Cristo respecto á la mujer adúltera; castiga al que te robó si te consideras exento de pecado.

—¿Cómo! ¿Cómo!

—Ves la paja en el ojo ageno y no la viga en el tuyo.

—¿Me llamas ladrón?

—Ejercistes un tiempo la abogacia. ¿Estás seguro de haber proporcionado siempre tus derechos á tu trabajo? Eres hoy labrador; vendes los frutos de tu laboranza por lo que cuestan?

—Me ofendes: nada tomé ni tomo contra la voluntad de su dueño.

—Lo tomaste ayer aprovechándote de la ignorancia de tus clientes y lo tomas hoy aprovechándote de la necesidad de tus compradores, como ese desdichado tomó la boquilla de ámbur aprovechándose de tu descuido.

—No castiga ni limita ley alguna los hechos de que me acusas.

—Tienes razón, la ley no castiga al que hurta, sino al que hurta ó defrauda sin arte.

—Eres atrabiliario como ninguna. ¿Quién, á tu juicio, podrá decirse exento de pecado?

—Nadie: lo impide la actual organización económica. Para los hurtadores sin arte bastan los presidios; para los hurtadores con arte no basta el mundo.

F. PI Y MARGALL.

L'esquerra catalana cercant nous horitzonts

I

Que les avançades catalanes pugnen pera trobar ideals nous, els quins les fassin assolir el demá desitjat rublert de germanor y tolerancia fins pels sentiments y idees mes encontrats, ho demostra d'una manera palesa la tasca que 'l'jovincel catalá cotidianament realisa donant a llum a tot quant floreix en llur cor y bull en llur cervell.

Y es que Catalunya te fé en si mateixa y continuament treballa pera modelar ses costums y modelarse ella, doncs es en ella tradicional la idea de que 'ls pobles forts, els pobles conscients no po-

den restar estacionats a rancies costums y a ideals passats de moda.

Y aquest despertar que la jova intelectualitat catalana ara practica, 'ns demostra palesament lo que será nostre Catalunya al Avenir: Patria del Art y de la Cultura socials, oberta sempre a totes les innovacions redemptores, implacable pera tots quants treballin pera que 'l poble no pugui viurer lliure.

Clár esta que no tot lo que la Joventut escribim es cosa pesada per la esperiencia, sino que mes aviat es filla del gran amor que profesém vers nostra mare Catalunya que ens bateja diariament ab le frescor de son alé; pero la qüestió es que 'ns doném compte del problema y 'ns desveltém pera solucionar-lo, portant an el concurs obert el nostre grá d'arena y 'l fruit de la inteligencia nostre, que, aixó si, podrá esser equivocacat, pero no será mai hipócrita.

Si cerquem horitzonts nous, busquem nous ideals que a la fi sortirem victoriosos de nostre empenyo, doncs els pobles que tenen fé en si mateixos son els pobles que surten triomfants per fondes que siguin les crisiis que atrevessin.

¿Hi tinc una gran fé en nostre poble; jo crec en que bon esperit liberador farà que sigui un espill entre 'ls pobles que integren la Iberia, y per aixó em plau manera extraordinaria que la jove-nalla catalana exposi llur pensament al cercar les avançades catalanes l'ideal capás pera agermanarles y ferles al ensempe la locomotora del progrés.

Y ara quatre paraules. Jo també vull esposar la meua opinió en l'actual problema, encara que sigui una formigueta reclosa en las quatre cadenes de montanyes que embolcallen la meua vila. Jo també'm sento catalá, soc jove y ocupo un lloc en les avançades de Catalunya.

VENERAND SOLANELLES,
Riudecols 23 Octubre 1908.

Del Nostre Programa

Subjectes els tallers, les fábriques, y les mines a inspeccions nomenades pels mateixos obrers; Etc., etc.

Al efecte de subsanar els abusos qu'en el vigent régimen se cometen, —respecte a l'higiene, hores de treball, empleo de dones y criatures y condicions de seguretat de les fábriques o tallers ont se treballa, ja que tot aixó ho tenen descuidadissim, —pel poc compliment que donen a les lleis, el partit Federal en el poder nomenaria inspeccions, juntes y comissions, pera donar compliment a les lleis y demés beneficis qu'otorgués l'Estat, d'entre 'ls mateixos obrers, els quals se cuidarien de complirles ja qu'ells en tocarien els resultats, servintlosi, al mateix temps, de medi d'educació, ja qu'haurien d'estar al corrent de les lleis, al menys de les que ab ells se relacionessin.

Serien pagades pel mateix Estat, les indemniscions dels treballadors que quedessin inutilisats en el exercici de llurs professions, poguentse veure més atesos que'n l'actual llei d'accidents del treball, que per poc que pugui un patró aprofitant l'ignorancia dels seus treballadors no li paga o li dona una mesquina que no compensa el sacrifici fet per l'obrer.

Altruista es l'idea, de la fundació d'Escoles Professionals, en les que 'ls jornaleros, poden aprendre teórica y practicamente l'integritat de l'art que exerceixen; l'idea no es nova perque les nacions en que hi ha arrelat una mica la civilisació ja fa temps que les tenen establertes, sent incalculables els beneficis que 'ls treballadors en treurién aprenent l'art o ofici en els més íntims detalls, no rutinariamente com avui l'apreném casi tots, sino sapiguent cada pessa lo que representa, de qué está feta y 'l paper qu'ha de desempenyar en la confecció.

Además s'establiria per una escala de població el minim de jornals, segons els habitants y les necessitats de cada població; se procuraria transformar el jornal senyalat, es a dir, el tant cada dia per la compensació de beneficis, com més beneficis tingués el patró, relativament més guanyaria l'obrer; procuraria la consolidació de les Borses y Agremiacions de Treball, les que, ab altres nacions, ja s'han fet grans donats els medis de lluita que 'ls procura per la solida organizació; si alguna qüestió se suscités entre 'l capital y 'l treball seria sotmesa a jurats mixtes, les solucionarien representacions capitalistes y obreres en igual nombre.

Vistes les ventatjes que ofereix a la classe obrera tan radical sistema, per la seva implantació hem de lluitar, y una vegada oberta la porta de la civilisació y del progrés, endevant! Que mai s'ha vist en l'història dels pobles caminar el progrés a passos de gegant; cerquem qu'ns procuriri instrucció y la reivindicació vindrá prompte.

Tasca difícilissima es la popularisació del nostre programa y obra es el ferho de gegants, no de pigmeus; per xó moltes vegades empeném treballs que la voluntat eis abarca, més les forces se veuen impotents, un cop comensada la feina, per acabar-la degudament; sense qu'aixó fassi que s'apagui la flama del entusiasme, sino que l'incita pera empleiar les energies en coses qu'estiguin al nostre alcans y poguém ferles saonades, donant més profit al que vulgui instruirse en el assumpte que's tracta.

J. Jové.

La moralitat en les costums

Mai en mes bona ocasió que avui pot escriuers un articlet rápit sobre l'in-

fluència que determinats centres de cultura poden exercir en les costums d'un poble.

Ab freqüència veureu entitats que foren constituïdes un dia per a fins determinats de cultura i quin títol social buscareu que fos apropiat al objecte perquè's constituïa, esdevenir, de transformació en transformació, tan diametralment oposades al seu fi primitiu, que no las coneixen ni els mateixos y que les donaren a llum y que en el profit comú esmersaren llurs cabals y energies.

A que's déu això? Se déu en primer terme a la manca de coratje dels elements sans de las mateixes, que lluny de lluitar contra els intrusos que volen portarhi la perturbació y el desordre, abandonen la palestra y els deixan el camp lliure per a que pugan obrar a seu albir, y en segon lloc, —y d'una manera decisiva— a la positiva perniciosia influència que en la moralitat de les costums ha vingut a exercir la creació d'aquest, ab raó anomenat, *género infimo* en el teatre.

Qui de vosaltres podrà negarme el mal efecte que produeix sentir en boca de noies, ben honestes per cert, els *couplets* de color pujat que abunden en la majoria de dites obres y que jo, per fortuna no he vist encare?

Be prou voldria jo portarvos el convenciment de la necessitat en que estém tots d'oposarnos al pas triomfal avui per desgracia — de les males costums que arreu s'extenen, mercès a la poca exemplaritat de certs espectacles que califiquen de morals els seus organitzadors, pero — permeteume germans que vos ho digui — tinc tan poca fe en les energies de les multituds que'm temo, ab greu sentiment de la meua ànima, que aqueix prec humil que vos endresso no fassi tot l'efecte que fora de desitjar per a el fi que persegueixo y que no es altre, entenguis bé, que regenerar les multituds regenerant les costums.

Poc acostumat a las tasques periodístiques deixaré per un altre articlet la continuació sobre el mateix motiu, si la redacció d'aquest setmanari m'ho permet y les circumstancies m'ho demanen.

M. B. PEBRE.

L'Ateneo, Las bribonas y l'Empresa

Avui, mes que la setmana passada y com a dret que hi tenim a dirhi la nostra, hem de fer recalcar el cas de l'*Ateneo sicalíptic*. Els homes que figuren en la seva llista de socis y no se n'han separat al veure lo que's fa públicament en aquella casa, han demostrat que aproben en un tot el consentiment a la empresa, per part de la Junta, del timo al públic y de l'embrutiment del mateix, per medi d'aquelles sarsueles propies de cafés cantants.

Sombres de l'Yxart y den Torres Jordi y d'altres sempre venerades, qué hi dirien, a ésser vivents avui dia els vostres cossos, a l'espectacle llástimós que está donant actualment al públic, el *Ateneo* per el qui vosaltres tan treballareu y sospirareu, per a poderlo elevar a les mes altes regions de la cultura popular. Qué hi dirien an aquest *Ateneo* que ja no es ni ATENEIO, ni es TARRAGONI ni molt menys encara DE LA CLASE OBRERA?

Qué hi dirien, qué, a la tristament célebre metamórfossi que ha sofert el casal que en algún temps fou el lloc predilecte de tots els tarragonins?...

Mes deixemnos d'aquestes consideracions, que si per cas les farém valdrer

en un'altre ocasió, y passém a confirmar, ampliant el contingut de nostres *plecs* del darrer número.

Al fi y al cap, l'empresa qu'explota el género sicalíptic, cap culpa li arriba de les pornogràfiques obres que posa en escena, ni del timo escandalós que d'una manera impune ha comés contra el públic, ficsant uns preus y cobrantne uns altres a taquilla. Tot aixó pot ferse quan se compta ab una Junta composta de benèits y ab una autoritat governativa inepta com la que patim.

L'autoritat pot excusarse de que no le han *dado parte*, pero la Junta no, la Junta ja ho sab y ha consentit que l'empresa cometés les seves fetxories a la taquilla del «Ateneo tarraconense de la Clase Obrera».

Y ha fet mes la Junta, ha amparat ab tot descaro, la preparació d'un brutal y indignatropell contra el cafeter arrendatari del Ateneo, exigintli, ab forma bestial, determinada cantitat setmanal a favor de la empresa. Aixó es el colmo de tots els colmos. ¡Qui ho havia de dir qu'el «Ateneo tarraconense de la Clase Obrera» hagi esdevingut a parar en un club d'immoralitat y en un vulgar camp d'operacions d'una empresa timadora!

* * *

Y ara passém a la alusió qu'ens fa un estimat y carinyós confrare de la localitat. Ens te completament sense cuidatdo hagi o no hagi produït mal efecte nostre solt de la setmana passada y consti que no admetém llissions de ningú, doncs ja sabem aont tenim la mà dreta.

A nosaltres no'ns fa fret ni calor el veurer representar «La gatita blanca», «Las Bribonas», «El arte de ser bonita» y produccions asqueroses pel estil, pero ens dol l'ànima el veurer entre els espectadors a sensibles y honestes senyoretetes que s'entusiasmen d'alló més valent els iascius y voluptuosos moviments de caderes y pantorrilles al aire, y rient els xistos *de dudoso gusto*, y ab uns ulls viroidsos que no perden detall de lo que's diu y's fa a l'escena, veliaqui. De manera, que no creiem, avants al contrari, faltar a les consideracions y respectes, al anunciar que'l dia que tinguem per convenient, publicarem els noms y apellidos y domicilis d'aquelles respectables senyoretetes.

¿Ho vol mes clar, *compañero*?

SACRIS.

«La mitjornada»

— Vaia una gracia! Per veure aixó, no cal mes que arribarse al Serrallo, que allí cada dia passa lo mateix qu'hem vist en aquesta comedia... —

Potser en aquest *plany*, sortit de la boca de una senyoreta que va assistir a l'estrena de «La mitjornada», ja está condensat el pensament del públic que coneix la vida marinesca. Aquella senzilla exclamació, *lamentantse de veure lo mateix que en el Serrallo*, delata a l'autor, mon apreciat amic En J. Iborra Solé, de ésser bon observador de la vida y que ha sapigut en aquesta primera obra teatral, traduir cuidadosament escenes autèntiques entre gent de mar a escenes per a les taules del teatre.

No vull dir ab aixó que «La mitjornada» sigui una comedia perfecta. En el desenrotll de l'obra s'hi veu en algunes escenes l'inexperiencia d'un autor novel. L'argument no es del tot nou en el teatre, si bé'm consta que té molta part d'històric. Mes admetent els convencionalismes que obliguen a fer us a tot autor d'obres teatrals, l'obra del senyor

Iborra resulta forsa agradable; en ella hi ha animació, el diàlec está bastant cuidat, no fentse pesades les escenes perquè's parlaments dels personatjes son mes aviat curs que llargs, condició aquesta que molts autors no li donen l'importancia que té per a fer agradable l'obra al públic.

No se li pot exigir mes a qui debuta com autor dramàtic, que lo que'ns ha donat el senyor Iborra en sa primera obra escènica, a no ser que presentés una trama ben original. Jo no dubto, coneguda «La mitjornada», que la ploma de l'Iborra sabrà en futures obres corrrectgir petits defectes propis de autors novells. Ha demostrat posseir condicions pera produir quelcom millor y no m'ha de deixar mentir...

Aquí té l'amic Iborra la meua opinió particular de «La mitjornada», que si no té cap autoritat — com no ha de tenir, per ésser meua — puc dir, aixó si, qu'es ben sincera.

A l'éxit que obtingué «La mitjornada» la nit de sa estrena junt'el senyor Iborra un aplaudiment meu, un molt fort aplaudiment, y fins que'ns dongui ocasió d'aplaudirlo novament.

Vagi també, perquè'l crec just, un altre aplauso peral Sr. Vazquez, autor de la decoració, qui ens va presentar aquella plassa del Serrallo admirable exactitut.

A. R. LL.

De teatres

En el Centre Català

Un nou exit obtingué l'esmentat *Centre* el diumenge prop passat, que pot afigir als molts que te guanyats, ab la representació del juguete comic Traladit de l'italiá, «La casa de campo» y la xistosa sarsuela castellana, «El barquillero», que, atractiu de si ba serne més pel debut de la triple senyoreta Paquita P. y Fernandez.

En la primera la simpática actriu senyoreta Teresa Crespo, doná a cobeixar una vegada més, sas excelentes aptituds per a l'escena, interpretant justament el seu comic paper, acompanyantla com debian els Sr. Serrá y Masall, secundantlos el senyor Alonguin (R.)

Acertadíssima estigué la Srta. Asunción Crespo, ab el difícil paper encomanat en el «Barquillero» al que feu reviure, agradant molt els seus ben buscats recursos comics.

Que de dia en dia es mes el domini que té de l'escena, la Srta. Asunción, li demostraren, els molts concurrents, premiant la seva ben adorna'ta tasca ab merescuts y seguits aplausos.

Ab un espatèc d'aplaudiments saluda, al sortir, a la Srta. Paquita P. y Fernandez, la nombrosa concurrencia que hi asisti.

Ab l'emoció propia del qui comensa declama el seu paper; més, ahont demostrás bellas qualitats artístiques fou ab el cant. Sas armoniosas modulacions de veu arribaren a subjectivar tant els espectadors que al acabar el cant del segon quadro li tiraren una hermosa toya de flors y una parella de coloms, retrovant per la sala forts picaments de mans.

Molt bé, ba estar el Sr. Masall en el despenyiment de son paper, recollint bastants aplaudiments.

Els Srs. Serrá, Alonguin y Galofré representaren ajustadament ses respectius papers, sortin-se tothom molt ben impresionat.

Plecs y esquinsades

Al impressari del Ateneo li ha surtit un

pinxo de *guardarropia* que's vanta de que an ell no li hauriem dit lo que deiam la passada setmana del altre.

Home esta clar, quant tinguis *ferrets* per ésser tu impressari nosaltres ja estarem morts.

M'entens?

Cap dels quatre diaris locals s'ha ocupat de l'asquerós *bando* que va plantarse pels cantons, anunciant la representació de dues indecentes obres en el teatre del «Ateneo tarraconense de la Clase Obrera» (!).

No's comprén de cap manera el mutisme dels nostres confreres, quan tot Tarragona ha protestat de l'audacia de l'empresa y Junta d'aquella societat sicalíptica.

Quare *causa*, senyors companys en la premsa.

El mutisme denota aprobació.

Hem llegir uns papers ficsats en los *sitios de costumbre*, ahont s'hi llegeix un greu insult a les dones tarragonines, ja que ab frases de *dudoso gusto*, además d'insultarles, se las convi'a a que assisteixin a la representació de la pernogràfica sarsuela «El arte de ser bonita». No més faltaria qu'expliquessin l'argument, per a que'ns convencin desseguida de la *moralitat* de l'obra, sobre tot en el quadro que representa una casa de senyores... guapes.

¿Fins hi ha *segunda ama*? Res, ja hi poden anar les senyoretetes, ja. Lástima com no posen en escena Robinson... *petit*.

Aont es aquell de l'urbanitat y del sentit comú?

Apa, home, que'l demanen!

Per tota contestació u les mal forjades paraules del *eminent y docte* setmanari de Reus *El Consecuente*, aquí li enviem una serie de signos de puntuació per quan hagi agotat els de les caixes d'impremta de Reus el seu *llorejat* director *Jean Espill*. (.....???.!!!!.....!!!.....(¿).....!!!.....?.....(¿)). Aixó sempre li serà un *alivio*.

L'arcalde accidental de Barcelona, senyor Puig y Alfonso, la setmana passada va publicar un ban escrit en català.

L'arcalde de Tarragona (y del Serrallo), quan n'haigi de publicar un el podria fer ab la llengua dels calamans. No está mal pensat.

Llegiu, ciutadans, un célebre fet que relata nostre estimat confrare *El Baix Penadès*, de Vendrell:

«Cumplint ordes emanades del senyor Delegat de Hisenda de Tarragona, dijous últim el senyor alcalde va incautarse d'uns bitllets de la rifa de uua casa a aquesta vila, els quals s'expendien a la Administració de Loteries de la mateixa; quina rifa, segons se anunciava per medi de prospectes, havia de verificarse en combinació ab el sorteig de Nadal.

Lo bó del cas es que la casa que's pretenia rifar, prescindint de la autorizació expressa que's requereix de la Direcció General de Loteries, mitjansant el pago de drets corresponents, és propietat del Administrador de Loteries d'aquesta vila, es a dir, del funcionari encarregat de vetllar p-rque no se celebrin rifes per l'estil de la que ell pretenia verificar; y a més, se'ns assegura, la susdita casa se troba embargada pels Tribunals de justicia.

Qui hagués tingut la *sort* de que li hagués tocat en sort, hauria tingut goig sense alegria.»

Es aquesta la eterna forma de practicar les lleis els que mes les han de complir.

Si'l govern no n'autorisés cap de rifa, si ga la que's vulga encara que moltes d'elles van ab l'escusa de que son *Limosna* o *Regalo* y no obstant y aixó fan pagar l'import del bitlet, no'ns trobariem ab aquests

vius aprofitats ni ab badoes que sempre posen y mai treuen.

Els jocs haurien d'ésser tots prohibits. Comensant per la Loteria y acabant ab les senzilles rifes que's fan en les fires.

Paisjugador miseria segura.

EN LERROUX, DIPUTADO. Així ho assegura *El Progreso*, y nosaltres naturalment, ens ho creiem. L'única tristesa que sentim es que's presentí per Barcelona. ¡Hombra! Perque no espera un poc de temps mes y es pot presentar per la Circumscripció de Tarragona—Reus—Falset, aont a jutjar per la darrera elecció, hi compta ab tantes simpaties!... Sobretot a la Rambla de San Juan ¡oh! y després de lo dels retratos! Vajja desrideixis. Si convé, tornarem a celebrar una merienda al Llorito y desde allí cremarem (sic) tots els convents *habidos y por haber*. Seria un triomf mai vist!

Ja tenim Lliga... marítima, y ab la Lliga, un regidor corporatiu, ab l'aditament de representació a la Junta d'Obres del Port, que es lo que se tractaba de demostrar.

Ja'n parlarém, ja, d'aquí a Lliga serrallenca, caciquista y *dinámica* ab vistas a... pero no adelantemos los acontecimientos, com diu l'arcalde d'Estropajosa, quan fa els botons a la tiple; perque en te molts de botons, la Lliga, he! no la tiple.

Nostre estimat confrare *Diario de Tarragona*, en un solt califica a l'Ateneo de *culta sociedad*.

Per mes que'l solt de referencia se veu a la llegua de encàrrec, no lliga ab el catolicisme de que sempre ha blasonat nostre company. Vulguí fer justicia y diguins ab tota claretat el seu parer sobre l'actual temporada teatral d'aquella casa. Nosaltres, que no ens vantom d'ésser catòlics, pero sí que acceptem la moral y volem l'educació del poble per medí de la cultura, neguem el calificatiu que'l *Diario* dona a la societat que en algú temps passat ho fou de culta; no avui que, algú senyor de aquella Junta, en certes obres NO HI VOL PORTAR a les seves filles, perque no's poden anar a veure.

No'n sab res d'aixó nostre estimat confrare?

Un bando per les cantonades. Varis curiosos formant grupu, el llegeixen y'l comenten. Ens hi acostém y també'l llegim *Enterados*. Doném gracies a *Alhá* per havernos mostrat ab tota la seva magnificencia a la Junta del Ateneo. Molt bé, molt bé! Ara sabem que «El arte de ser bonita», es, junta ab «Mayo florido», d'alló mes immoral, dic, *moral*. Perfectament. Les persones que assisteixin an aquets espectacles donats en una societat ont se calificá d'immoral el drama «Espectres», estarán d'alló mes satisfets al saber el nou descobriment de l'empresari y Junta de l'Ateneo.

Puede el baile continuar.

La Junta de govern del Ateneo, la formen els senyors següents:

En Antoni Aymat, president.
En Antoni Quesada, vis-president,
En Ferrán Vendrell Ferrer, secretari.
En J. Sabatè y Batalla, vis-secretari.
En Joan Grau, tesorero.
En Josep Camarero, contador.
En Miguel Bargalló, bibliotecari.
En Pau Soliano, En Ramón Altés, En Francesc Soubielle, En Marián Pedrol, En Josep M.ª Cabré, En Frederic Ferrer, En Salvador Olivé y En Lluís Sans, vocals.

No en vá s'ha de conèixer que a túa de president del Ateneo el vis. Conegut per sa idolatria al martre de la *libertad don*

Lacandro procura seguir l'exemple de la *Casa del Pueblo* de Barcelona, y a l'efecte consent, com tots els demés senyors de la Junta, que Tarragona vagi a fruir de la sicalipsis de les obres «La gatita blanca», «Las bribonas», «El arte de ser bonita» y d'altres.

Endavant. Aquets senyors no necessiten deixarse enfocar per cap màquina fotogràfica. Ells mateixos se retraten de cos senyer.

Solts y noves

Ab un nombre extraordinari obsequia'l setmanari nacionalista *Metrala* al president del Consell de Ministres Don Antoni Maura, en el seu viatge a la ciutat comtal.

En el número extra de *Metrala*, hi ha els retrats de tots els processats per la llei de Jurisdiccions durant l'actual estada al candelero de l'amo Toni.

Hermosa toia la ofrena del estimat company al Sr. Maura!

Es de creure que la acceptarà molt gustós, puig al, fi y al cap no's relata mes que la seva obra.

Una encaixada, companys metralaires.

Tres diputats joves, de sang ben catalana y solidaris tots ells, han parlat en el Congrés, tot just obert novament.

Els senyors Hurtado, Calvet y Salvatella, ab l'eloqüencia en ells característica, han parlat per Catalunya; han retret infinitat de casos en els que's veu pal·lament lo mal aplicada que está la llei de Jurisdiccions y han fet certes consideracions sobre aquest assumpt.

Pero res n'han tret. En Maura's hi ha contestat que tretze son tretze y que ell pera caminar comodament, necessita l'ajuda de la creua que li va deixar en Moret. «Pobra, pobra Catalunya»...

La *Cataluña* publica aquesta setmana el sigüent interessant sumari:

De vida estudiantil norteamericana, por E. Homs.

Lo que diria yo al Rey por F. Cambó.

José del Perojo, por F. A. V.

Notas internacionales, por M. Vidal y Guardia.

La Semana, y

La prensa catalana.

Dijous al vespre se reunirá el Concell Directiu de la Joventut R. Federal d'aquesta ciutat pera pendrer acords de trascendencia pera la mateixa.

Ho fem avinent als individus del esmentat Concell pera que no deixin d'assistirhi.

Hem sentit remors de que al Centre Federal tracten de celebrarsí una seria d'actes forsa atractius que cridarán molta concurrencia a dit local en les festes de tardor y d'ivern pròxims.

Celebrarem que la nova sia confirmada y que'l èxit mes falaguer coroni l'empresa.

Aquest any la Festa del Arbre tindrà lloc a la tarde d'avui en lloc del demati com venia fentse.

La comitiva's reunirá a dos quarts de tres al Institut General y Técnico, d'aont sortirà a les tres en punt.

Hi pendrán part a mes dels colegis religiosos una música militar y el chor del «Ancora» que cartará l'«Himne del Arbre Fruiter» lletra den Maragall y música del mestre Morera.

El brenar se repartirà dins dels respectius colegis.

Degut a les plujes d'aquets darrers dies, els carrers del port han quedat tan plens

de fang, que un no pot passaahi sense enfangarse.

Sr. Arcalle, quan se'n recordará d'aquells carrers y d'aquells veius?

Els nostres bons amics senyors Cavallé y Marqués, fabricants de calsat pera pàrvuls, establerts en aquesta ciutat, han sigut distinguits ab una medalla de bronzo en la Exposició hispano-francesa de Saragossa, a la que hi varen concorre exposathi gèneros de sa producció.

Rebin els nostres amics nostre mes sincera felicitació per distinció tan honrosa.

Sabém que en breu donará una conferencia en el local de la «Unió Democrática Nacionalista» d'aquesta ciutat, nostre estimat amic En C. Ametlla y Coll, redactor de *El Poble Catalá*.

En l'establiment de floricultura del nostre amic En Josep Romeu, situat al Passeig de St. Antoni, hem tingut ocasió d'admirar una magnífica colecció de plantes, rams y flors molt propis pera confeccionar coronas destinades a honrar la memoria dels difunts en la festivitats que s'apropa.

Recomaném a les persones de bon gust que visitin l'esmentat establiment ab la seguretat de que a préus ben econòmics trobarán medi de satisfacer les exigencies mes delicades y artistiques.

El dissapte darrer, als pocs moments d'haver pronunciat un discurs en el Congrés el diputat Dn Jesepe del Perojo, se sentí indisposat, morint tot seguit.

Les simpaties cel Sr. Persjo eran moltes, havent tingut la valentia tot y essent conservador, de lluitar contra la llei de Jurisdiccions pronunciant una oració parlamentaria verdaderament indignat.

En tots els actes demostrá ésser un dels bons amics de Catalunya.

Veigis com a prova el següent trós d'un magnific discurs que pronunciat en sa defensa en la passada legislatura:

«Cataluña, ni quiere, ni le conviene dejar de ser española; Cataluña tiene, a mi modo de ver, legítimo derecho a reivindicar aquellas actitudes, aquellas aspiraciones que espontáneamente brotan de su misma situación, de su misma naturaleza.

Donde yo creo percibir el peligro (y a ello me inclina el recuerdo de la pérdida de Cuba), es en nuestra intransigencia respecto a sus aspiraciones. Hay que oír a todo el que sufre ó crea sufrir, porque todo es respetable, aunque sea una ilusión ó un error. Si yo tuviera alguna fuerza, si yo tuviera alguna autoridad, que no la tengo, la emplearía en pediros que abrierais los ojos y no incurrierais respecto a Cataluña en la misma falta en que incurristeis en Cuba, dejando para última hora lo que en un principio debisteis hacer, y para acabar diciendo: «regionalismo es la paz». Así, no hagáis leyes de represión, sino leyes de reparación.

¿Creéis que con esto de las jurisdicciones vais a resolver esas dificultades que no os son simpáticas, lo reconoced? Hay que reconocer que está en nuestra mentalidad el oponernos, el dificultar, el anatematizar en seguida con el nombre de separatismo, así como el negarnos a toda transacción é inteligencia. Ese es el inmenso peligro que que hay en la cuestión de Cataluña.

D. E. P!

Em rebut la visita d'un nou confrare correligionari, *El Federal* que publiquen els nostres companys de Sabadell.

Envijém nostra salutació mes sincera al novell setmanari y li desitjém que per molts anys pugui defensar els nostres ideals de Llibertat, República y Federació.

El número de *Metrala* d'aquesta setmana es extraordinari y va dedicat al ilustre President del Consell de ministres del estat Espanyol D. Antoni Maura a qui fa ofrena dels retrats de 28 dels 54 processats que hi ha hagut a Catalunya durant la seva esta la actual a la cadira presidencial.

Es un número ben presentat y que mereix l'honor d'ésser guardat per tots els catalans.

Se troba ja casi restablert de la malaltia que venia sufrint el nostre bon amic y correligionari En Francesc Dalmau.

Hem rebut dos exemplars, molt ben editats, del programa que la Junta provincial dels amics de la Festa del Arbre, ha fet imprimir pera la d'enguany.

Agraim al Sr. Peñarrubia la atenció que ha tingut ab nosaltres.

En Prat de la Ribera ja te un altre competidor.

En virtut dels merits fets per En Prat de la Ribera a la Diputació de Barcelona li han concedit una creu que diu entre altres coses «A la lealtat acrisolada».

D'es'avui tenim un refrá mes a Catalunya: Les persones se troben y els Prats també.

La «Lliga marítima» la componen com podran veure els nostres llegidors repasan els periòdics locals, tot gent del art... de la marina.

Está clar, no d'altre manera es pot comprendre en una lliga d'aquest gènere.

Ja ho deim nosaltres,

Corren veus de que la Junta del Ateneo s'ha oposat a que's representi «El Arte de ser bonita».

A l'hora d'entrar en màquina el nostre setmanari no se sab res de cert.

Lo que fuese sonará.

Llibres y Revistes

La fi d'un idili

Així s'encapsala el volúm 85 de «B. P. de L'Avenç».

L'Alfons Maseras, de sobres conegut entre la jove intelectualitat catalana, ha sapigut fer, ab una mestria incomparable, una creació nova ab un argument tan vell com es la infelicitat conjugal.

La presentació dels tipus y caràcters, tan com lo ben cuidat del dialóg, fan de «La fi d'un idili» una noveleta curta, agradosa y atractiva, coses totes juntes que porten al lector al final del llibre sense experimentar gens de cansament.

Pero ens permetrà l'amic Maseras que li fem observar que no es prou verossimil el fet de que un amant, bojament enamorat de l'amada, com ell pinta an En Mayol, refusi l'amor d'aquesta pel sol fet d'haver parlat ab el marit d'ella y trobarlo molt correcte, molt plé de bondat y molt mereixedor de respecte.

Pel demés «La fi d'un idili» es una obra acabada.

El preu de dos rals la posa al alcans de tothom.

4

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

IBARRA Y COMPANYIA (Societat en comandita)

SEVILLA

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Aguilés, Almeria, Málaga, Càdis, Sevilla, Bonanza, Huelva, (admetent càrrega pera Ayamonte y Isla Cristina), Vigo, Marin, Villagarcia, Carril, Corunya, Ferròl, Rivaden, Gijón, Avilés, Santander, Bilbao, Passajes, Sant Sebastiá, Bayona y Burdeus.

Servei ràpid eventual pera 'l Nord d' Espanya, ab escala en els ports de Valencia, Alacant, Màlaga, Càdis, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander y Bilbao.

S' admet càrrega y passatger a preus reduïts.

Sortirà d' aquets port el pròxim dijous el magnífic vapor espanyol

CABO SAN SEBASTIAN

de 2.500 tonelades, capitá D. Agustí Gangoiti. Admetent càrrega y passatgers pera els esmentats ports.

Consignatari a Tarragona: En MARIÁN PERES

CARNICERÍA

DE

JOSEP RIBAS

Carn fresca de bou, moltó y anyell.

Se serveixen tota classe d'encàrrecs y provisions.

Cos del Bou, nom. 18.-TARRAGONA

PASTISSERÍA Y COLMAT

SARAH BERNHARTD

DE

LLUIS RIOLA

Gran laboratori de rebosteria y tota classe de pastells pera bodes, bateigs, etc.— Complert, assortit en capsetes especials pera bombóns.— Objectes de luxe, xampany vius y licors del país y de l' extranger.

Sant Agustí, 19.—Tarragona

FABRICA DE BRAGUERS

DE

Aparells ortopédics (trençats)

Son molts els que venen braguers però molt pocs els que'n saben construir. Costa molt colocar un braguer, però mes encare saberlo construir, puig avans de colocarlo es indispensable saberlo construir perque sense la ciencia y practica de construcció mal se pot adquirir la de colocació.

No us deixeu atraure per aqueixos aplicadors de braguers que desconeixent per complert llur construcció, anuncien la radical curació de les hernies o trençadures.

EL BRAGUER ARTICULADOR-REGULADOR sistema Montserrat, es el mes practic y modern pera la restanció o curació de les hernies per cròniques y rebelds que si guin.

Gran existencies de braguers petits de goma pera la radical curació de les hernies congénites o de l' infancia y tot lo que s' refereix a Cirurgia y Ortopedia.

Casa Montserrat, Unió, 34.—Tarragona

BODEGA VINÍCOLA

DE

DALMAU Y NIN

Especialitat en vins de taula, País y generosos a preus módics. Únic diposit a Tarragona dels acreditats vins dels magatzems de Xerez Sanchez Romate, els quals s' expendran a preus sumament econòmics.

SE SERVEIX A DOMICILI

Teléfono nom. 67.

3, S. Agustí, 3.—Tarragona

GRAN FÁBRICA DE CALSAT

PERA PÁRVULS

DE

CAVALLÉ Y MARQUÈS

CASA FUNDADA EN 1889

Afores de S. Francesc, 94.-TARRAGONA

PALLEJÁ FOTOGRAF

UNIÓ, 18

Casa fundada en 1863

Edifici construït exprofés pera fotografia Reproduccions, ampliacions, postals, etc. y tota mena de treballs pels procediments moderns mes perfeccionats.

CLINICA Y CONSULTORI

pera las enfermetats de la dona

Vies urinaries, Cirujia operatoria, parts electroterapia y análisis micro-químico d'orina y productos patológicos

BAIX LA DIRECCIÓ DEL

DOCTOR RABADÁ

Ex-intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex-ajudant de la Policlínica del Doctor Fargas y Metge de les Cases de Socors de Barcelona

Consulta: De 10 a 12 y de 5 a 7.—Pera obrers, de 7 y mitja a 8 y mitja nit.—Pera els pobres, franca, los dilluns, dimecres y dissabtes de 12 y mitja a 1 y mitja.

Ramba Castelar, 31, principal

GRAN HOTEL CONTINENTAL

DE

MARTÍ Y REDÓN

Apodaca, 30.—Teléfono, núm. 5 TARRAGONA

Establiment de primer ordre completament nou y construït exprofés pera hotel. Situació inmejorable aprop de l'estació y del port. Habitacions estucades. Magnífiques terrasses ab vistes al mar y al camp. Llum eléctrica. Quarto de bany y ducha. Quarto fosc per fotogràfs. Saló de lectura y pera visites. Autogarage. Weteroslosets. Café restaurant.

Higiene y confort modern. Servei de gran lujo pera banquets.